

Música i so en l'audiovisual

dcalderon@ub.edu

En la combinación audiovisual,
una percepción influye en otra
y la transforma: no se "ve" lo
mismo cuando se oye; no se
"oye" lo mismo cuando se ve

(Chion, 1993)

TEMA 1

En la combinación audiovisual,
una percepción influye en otra
y la transforma: no se "ve" lo
mismo cuando se oye; no se
"oye" lo mismo cuando se ve

(Chion, 1993)

Propietats del so

➔ Oscil·lacions:

➔ Un cos oscil·la quan va d'un costat a un altre com un ventilador o un pèndol

➔ Vibracions:

➔ Una vibració és una oscil·lació ràpida

Propietats del so

➔ Elongació:

➔ Distància del cos en oscil·lació fins el punt zero

➔ Amplitut:

➔ L'amplitut és la màxima elongació

Propietats del so

➔ Freqüència

- ➔ 1ª fase: des del punt de màxima elongació (A) fins el punt zero;
- ➔ 2ª fase: des del punt zero a l'altre punt de màxima elongació (B);
- ➔ 3ª fase: el cos arriba a aquest extrem oposat (B), s'atura i inicia el seu camí oposat;
- ➔ 4ª fase: el cos arriba una altra vegada a l'altre punt de màxima elongació (A), s'atura i inicia el seu camí oposat.

Propietats del so

➔ Freqüència

Una vegada fet tot això, es completa un cicle.

El nombre de cicles per segon és una mesura de la seva freqüència vibratoria.

Això es diu "Herzio" (Hz).

Propietats del so

➔ El so és una ona de caràcter mecànic i longitudinal

Aire a 0° C	334 m/s
Aire a 100° C	366 m/s
Aigua	1.284 m/s
Ferro	5.000 m/s
Vidre	5.000 m/s

Quina és la
diferència entre
música i soroll?

Tipus de so

- Sons que escoltem
  - Naturals
  - Mecànics
  - Humans

Tipus de so

- Sons que escoltem
- Sons que fem
  - Objectes
  - Cos i veu
  - Instruments

Qualitats del so

- Altura: greu-agut
- Durada: llarg-curt
- Intensitat: fort-fluix
- Timbre: so característic

Elements de la música

- So: matèria prima, vibració física
- Ritme: aspecte vital i fisiològic, moviment
- Melodia: aspecte emocional, expressió
- Harmonia: aspecte mental

EL ritme

- ➔ Pòls
- ➔ Ritme o fórmules ritmiques
- ➔ Accent o compas

EL ritme

➤ Pols

➤ Temps o tempo: pulsació interna, regular i constant de la música, la que en determina la velocitat

EL ritme

- Ritme o fórmules ritmiques
- Combinacions de sons llargs i curts
- Es representen per mitjà de les figures musicals

EL ritme

➤ Accents

➤ Pulsacions que adquiren relleu gràcies a la combinació de ritme i melodia

EL ritme

- ➔ Carácter del diferentes compassos
  - ➔ Compas binari
  - ➔ Compas ternari
  - ➔ Compas de "amalgama"

La melodia

- Les notes
- Els intervals melòdics
- Els motius
- Els períodes
- Les frases

La melodia

➤ Les notes

- Component mínim de la melodia
- Determinada per la seva freqüència o altura

La melodia

➤ Els intervals melòdics

➤ Són les diferències d'altura entre una nota i la que suena a continuació

➤ Tres possibilitats:

- La nota que segueix és igual a l'anterior
- La nota que segueix és més aguda
- La nota que segueix és més greu

La melodia

➤ Els motius

➤ Dues o més notes que té un significat

La melodia

➤ Els períodes

➤ Unió de diversos motius

➤ Generalment quatre o vuit compassos

L'harmonia

- ➔ Simultaneïtat de sons
  - ➔ La seva comprensió i maneig requereix d'una habilitat auditiva desenvolupada
  - ➔ Oïda polifònica
  - ➔ L'harmonia està relacionada amb l'aspecte cognitiu i intel·lectual

L'harmonia

➔ Els intervals harmònics

➔ Dos sons d'altura diferent que sonen alhora

➔ Acords són més de dos sons que sonen alhora

➔ Intervals consonants i intervals dissonants

L'harmonia

➤ Contrapunt

➤ Abans que L'harmonia

➤ Dues o més melodies independents que sonen alhora, però sense perdre la seva personalitat

I ara...

ja podeu parlar
amb propietat de
la música

Glossari bàsic de termes

- Per la seva comunicació
- Pel seu origen
- Per la seva aplicació
- Per la seva actitud
- Per la seva vinculació

Per la seva comunicació

➔ Música necessària:

➔ La música que es necessita perquè una escena en concret o idea s'expliqui. Es tracta d'un terme concret ja que no es refereix a qualsevol música, sinó a una en concret.

➔ Estableix una comunicació intel·lectual amb l'espectador, a qui li dona una informació precisa

<http://www.youtube.com/watch?v=yCuUsbLkOII>

<http://www.youtube.com/watch?v=oPzghyz6dGI>

Per la seva comunicació

➔ Música creativa:

➔ Aquella música que no és necessària per explicar una escena, però si és benvinguda.

➔ Estableix una **comunicació emocional** amb l'espectador

<http://www.youtube.com/watch?v=Kv3p8kIyqLI>

<http://www.youtube.com/watch?v=eX7GcvIffCw>

http://www.youtube.com/watch?v=XZ7f_U_BBHs

Pel seu origen

➔ Música original

➔ Ha sigut escrita expresament per la pel·licula

<http://www.youtube.com/watch?v=ODOj2jBUKWo>

Pel seu origen

➔ Música preexistentente

➔ Música que no ha sigut escrita per la pel·licula però s'aplica a ella

<http://www.youtube.com/watch?v=jUgnxh1mFus>

Pel seu origen

➔ Música adaptada

➔ Música preexistent que és arreglada, versionada o retocada per ajustar-la en una pel·lícula

<http://www.youtube.com/watch?v=mVWMGUJLvB8>

http://www.youtube.com/watch?v=xE_3V6VFFvs

<https://www.youtube.com/watch?v=owVJcEqyjnM>

Per la seva aplicació

➔ Música diegètica

➔ Prové de fonts naturals que l'espectador pot reconèixer físicament en pantalla

https://www.youtube.com/watch?v=y_t0x4dN-hI

<https://www.youtube.com/watch?v=oz4-tLCWqz8>

<https://www.youtube.com/watch?v=VzUU7SRRsGo>

Per la seva aplicació

➔ Música incidental

- ➔ La que no és diegètica, és a dir, no prové de fonts naturals i els protagonistes no l'escolten
- ➔ No té sentit realista i la seva durada depèn de les necessitats de l'escena

<https://www.youtube.com/watch?v=E9SEFMIBwAs>

Per la seva aplicació

➔ Falsa diegesi

➔ Recurs que permet usar música diegètica per donar-li un caire proper a la incidental

<https://www.youtube.com/watch?v=4zGxi-7xDDw>

<http://www.youtube.com/watch?v=WXh1tW16V-8>

Per la seva actitud

➔ Música empàtica

➔ Alguns investigadors l'anomenen "convergència"

➔ La música coincideix amb el sentiment de tots personatges de l'escena

<https://www.youtube.com/watch?v=LeQym1p3uEc>

<http://www.youtube.com/watch?v=8uZbsxSgxNA>

Per la seva actitud

➔ Música anempàtica

➔ Alguns investigadors l'anomenen "divergència"

➔ Aquella que produeix un efecte contrari al proposat per les imatges

<http://www.youtube.com/watch?v=KQEDojPZ7YI>

<http://www.youtube.com/watch?v=8wmtg8L6V3A>

<http://www.youtube.com/watch?v=hmQ0gAP1xsg>

Per la seva vinculació

➔ Música integrada

- ➔ Aquella l'origen sorgeix de la pròpia pel·lícula
- ➔ El compositor pren elements molt concrets de l'argument o dels personatges

<http://www.youtube.com/watch?v=ouANEo2w0Pg>

http://www.youtube.com/watch?v=_JlvW9U45dc

http://www.youtube.com/watch?v=EShy_gMKhKQ

<http://www.youtube.com/watch?v=SjgZmFK-XLI>

Per la seva vinculació

➔ Música no integrada

➔ Aquella que acompanya la pel·lícula però pot ser reemplaçada per una altra

<http://youtu.be/VHosPe-L2wM>

http://youtu.be/ZGoWtY_h4xo

<http://youtu.be/ZxzokIa9ySQ>

<http://www.youtube.com/watch?v=HdFm1-1epgE>

- Per la seva comunicació
  - Música necessària
  - Música creativa

- Pel seu origen
  - Música original
  - Música preexistent
  - Música adaptada

- Per la seva aplicació
  - Música diegètica
  - Música incidental
  - Falsa diegesis

- Per la seva actitud
  - Música empàtica
  - Música anempàtica

- Per la seva vinculació
  - Música integrada
  - Música no integrada

Diferents temes musicals en un film

➔ Tema inicial

➔ Música que acompanya els títols de crèdit

➔ Tema final

➔ Música que acompanya els títols de crèdit

Diferents temes musicals en un film

➔ Tema principal

- ➔ Tema més "poderós" de la pel·lícula
- ➔ Només pot haver-hi un

<http://www.youtube.com/watch?v=t3gkAVNRdqc>

<http://www.youtube.com/watch?v=0sAn0Q04VUE>

<http://www.youtube.com/watch?v=nXnW8QEeGDo>

Diferents temes musicals en un film

➔ Tema central

- ➔ Serveix per explicar alguna cosa, requereix que l'espectador ho entengui
- ➔ La seva presència és limitada

<http://www.youtube.com/watch?v=hNV5sPu0C1E>

<http://www.youtube.com/watch?v=R7yGt9KFYpc>

<https://www.youtube.com/watch?v=GqIMhrS14B0>

<http://www.youtube.com/watch?v=pBbhNhwXNT4>

Diferents temes musicals en un film

➔ Tema secundario

- ➔ No requereix cap atenció per part de l'espectador

➔ Leitmotif

- ➔ Referència musical que consisteix en un motiu relacionat amb alguna cosa concreta

Derivacions

➔ Música repetida

- ➔ Una música sona exactament igual en diferents parts de la pel·lícula

➔ Música variada

- ➔ El tema pateix arranjaments o variacions

➔ Música repercutida

- ➔ El tema varia i s'adapta a l'evolució de l'argument

I ara...

ja podeu parlar
amb propietat de
la música

Música i so en L'audiovisual

Universitat de Barcelona

Diego Calderón
dcalderon@ub.edu

